

Återrapport för regeringsuppdrag om romsk inkludering

Avser perioden 1 januari-31 december 2022

Förord

Arbetsförmedlingen har sedan den 30 april 2020 ett regeringsuppdrag om romsk inkludering.¹ Av uppdraget framgår följande:

Regeringen beslutar att ge Arbetsförmedlingen i uppdrag att under 2020–2023 fortsätta utveckla arbetet med romsk inkludering i sin verksamhet inom ramen för skrivelsen En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032.² En viktig utgångspunkt är erfarenheterna av myndighetens verksamhet i de kommuner som 2012–2015 fick bidrag av regeringen för att medverka i pilotverksamheten för romsk inkludering.³ Inom ramen för uppdraget ska myndigheten stärka arbetet för att förbättra kvinnors möjligheter att ta del av insatserna. Arbetsförmedlingen ska även fortsättningsvis säkerställa att det i myndigheten finns för verksamheten nödvändiga kunskaper om romer som nationell minoritet. I genomförandet av uppdraget ska myndigheten samråda med romska företrädare och sakkunniga.

Arbetsförmedlingen ska senast den 1 mars årligen (2021–2024) redovisa vilka åtgärder som vidtagits och resultatet av dessa till Länsstyrelsen i Stockholms län, med kopia till Regeringskansliet (Kulturdepartementet och Arbetsmarknadsdepartementet).

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Maria Mindhammar. Ärendet har föredragits av Tove Elvelid, verksamhetsområdeschef, Lokal arbetsmarknad. Övriga som har deltagit i den slutliga handläggningen är avdelningschef Maria Kindahl, sektionschef Johanna Ellung och kvalificerad handläggare Fadila Sadki, verksamhetsområde Lokal arbetsmarknad, avdelning Stärka förutsättningar. Beslutet är fastställt digitalt i Diariet och saknar därför namnunderskrifter.

Maria Mindhammar
generaldirektör

Fadila Sadki
kvalificerad handläggare

¹ Regeringen (2020). Uppdrag till Arbetsförmedlingen avseende regeringens strategi för romsk inkludering, regeringsbeslut 2020-04-30, dnr Ku2020/01108/CSM.

² Regeringen (2012). En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012-2032. Skr 2011/12:56.

³ Regeringen (2020). Uppdrag till Arbetsförmedlingen avseende regeringens strategi för romsk inkludering, regeringsbeslut 2020-04-30, dnr Ku2020/01108/CSM. Se även A2012/1566/DISK.

Sammanfattning

Det övergripande målet med regeringens strategi för romsk inkludering⁴ är att den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom. Regeringens tjugoåriga strategi ska ses som en förstärkning av minoritetspolitiken.

Arbetsförmedlingen har under åren 2016–2019 haft ett uppdrag om att vidareutveckla arbetet med romsk inkludering i myndighetens verksamhet. Uppdraget har förlängts för att myndigheten fortsatt ska utveckla det arbetet under 2020–2023.⁵ Denna återrapport utgör den andra rapporten för detta uppdrag och redogör för verksamhetsåret 2022.

Arbetsförmedlingen har under 2022 bland annat utrett olika uppföljningsmöjligheter, tillämpat nya samrådsrutiner samt färdigställt och publicerat fyra olika webbprogram på romani chib på myndighetens webbplats, ett arbete som inleddes i slutet av 2021. Vidare har en ny grundutbildning i minoritetslagstiftning, framtagen av Länsstyrelsen i Stockholm och Sametinget, tillgängliggjorts för medarbetare och chefer på Arbetsförmedlingens interna kompetensportal.

⁴ Regeringen (2012). En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012-2032. Skr 2011/12:56.

⁵ Regeringen (2020). Uppdrag till Arbetsförmedlingen avseende regeringens strategi för romsk inkludering, regeringsbeslut 2020-04-30, dnr Ku2020/01108/CSM.

Innehåll

1	Inledning	6
1.1	Uppdrag om romsk inkludering 2020–2023	6
1.2	Bakgrund	6
1.3	Sammanfattning av föregående verksamhetsår (2021).....	7
2	Redogörelse för verksamhetsår 2022	8
2.1	Uppföljning av målgruppen	8
2.2	Samråd.....	9
2.3	Kunskapspridning.....	10
2.3.1	Information till målgruppen	10
2.3.2	Kunskapspridning inom myndigheten och till relevanta parter ...	11
2.4	Andra uppdrag med beröringspunkter till romsk inkludering.....	11
2.4.1	Uppdrag att minska långtidsarbetslösheten och uppdrag att analysera behov hos långtidsarbetslösa	12
2.4.2	Samverkan med SKR och Delegationen för unga och nyanlända till arbete	12
2.4.3	Uppdrag att tillhandahålla likvärdigt stöd och likvärdig service i hela landet.....	12
2.4.4	Jämställdhetsintegrering	13
2.4.5	Agenda 2030 och Arbetsförmedlingens hållbarhetsarbete	14
3	Fortsatt arbete under verksamhetsåret 2023	14
3.1	Samråd.....	14
3.2	Uppföljning.....	14
3.3	Kompetensstärkande insatser	15

1 Inledning

1.1 Uppdrag om romsk inkludering 2020–2023

Arbetsförmedlingen har ett uppdrag att under åren 2020–2023 vidareutveckla sitt arbete med att öka inkluderingen av romer.⁶ Arbetet ska ske inom ramen för regeringens strategi för romsk inkludering.⁷ Av uppdraget framgår att myndigheten ska:

- Sprida information och kunskap bland romer om det stöd som myndigheten kan erbjuda, samt se till att enskilda arbetssökande hos förmedlingen får den hjälp de behöver.
- Stärka arbetet för att förbättra kvinnors möjligheter att ta del av myndighetens insatser.
- Säkerställa att det i myndigheten finns för verksamheten nödvändiga kunskaper om romer som nationell minoritet.
- Utveckla ett uppföljningssystem utifrån tidigare erfarenheter med så kallade nulägesbeskrivningar.

En viktig utgångspunkt för uppdraget är erfarenheterna av myndighetens verksamhet i de kommuner som 2012–2019 fick bidrag av regeringen för att medverka i pilot- respektive utvecklingsverksamhet för romsk inkludering.

Detta är Arbetsförmedlingens andra återrapport inom ramen för myndighetens regeringsuppdrag om romsk inkludering för perioden 2020–2023.

1.2 Bakgrund

Romer utgör tillsammans med judar, sverigefinnar, tornedalingar och samer Sveriges nationella minoriteter. Minoriteten romer har framhållits som en av de grupper som står längst ifrån arbetsmarknaden i Sverige.⁸ Den romska befolkningen i Sverige är heterogen och består av olika grupper med inbördes kulturella och språkliga variationer.⁹ Målet med den svenska nationella minoritetspolitiken är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande. Den ska även leda till att grupperna har möjlighet att bevara och utveckla sina språk och sin kultur.

⁶ Regeringen (2020). Uppdrag till Arbetsförmedlingen avseende regeringens strategi för romsk inkludering, regeringsbeslut 2020-04-30, dnr Ku2020/01108/CSM.

⁷ Regeringen (2012). En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032. Skr. 2011/12:56.

⁸ CESCR-kommitténs slutsatser och rekommendationer om efterlevnaden av FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, E/C.12/SWE/CO/6, 2016

⁹ Regeringen (2012). En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2013-2032. Skr. 2011/12:56.

I enlighet med minoritetslagen¹⁰ ansvarar Arbetsförmedlingen, som förvaltningsmyndighet, för att:

- informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och det allmännas ansvar enligt minoritetslagen,
- skydda och främja de nationella minoritetsspråken samt främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige,
- ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor, samt särskilt främja barns och ungas möjligheter till inflytande och anpassa formerna för detta till deras förutsättningar.

För att göra det möjligt för romer att delta på lika villkor som andra i det svenska samhället, har regeringen beslutat om en långsiktig och samordnad strategi för romsk inkludering åren 2012–2032.¹¹ Strategin omfattar åtgärder som riktar sig till romer som är bosatta eller har uppehållstillstånd i Sverige.¹²

Strategin är en förstärkning av minoritetspolitiken och har sin utgångspunkt i Sveriges internationella förpliktelser kring mänskliga rättigheter med särskild betoning på principen om icke-diskriminering. Det övergripande målet är att den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom. Målgruppen är framförallt de romer som befinner sig i ett socialt och ekonomiskt utanförskap och är utsatta för diskriminering. Arbete tas upp som ett centralt åtgärdsområde för att bryta romers utanförskap och särskilt unga romers möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden.¹³

Arbetsförmedlingen ska verka för att förbättra arbetsmarknaden bland annat genom att prioritera dem som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden. Verksamheten ska utformas så att den främjar mångfald och jämställdhet samt motverkar diskriminering i arbetslivet och en könsuppdelning på arbetsmarknaden.¹⁴ Myndigheten ska även verka för att alla arbetssökande får ta del av stöd, service och program på lika villkor.¹⁵

1.3 Sammanfattning av föregående verksamhetsår (2021)

För att i högre utsträckning nå ut med information bland romer om vad Arbetsförmedlingen tillhandahåller för stöd beslutade myndigheten att spela in

¹⁰ Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

¹¹ Regeringen (2012). En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032. Skr. 2011/12:56.

¹² Länsstyrelsen (2018). Romsk inkludering lokalt – nuläget i kommuner med statligt stöd 2012–2017. Rapport 2018:26

¹³ Ibid

¹⁴ Förordning (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen. Denna gäller för året som redovisas till och med 221130. En ny förordning med instruktion för Arbetsförmedlingen trädde i kraft 221201.

¹⁵ Arbetsförmedlingen (2018). Policy för Arbetsförmedlingens arbete med lika rättigheter och möjligheter i arbetslivet, dnr Af-2018/0059 6704.

webbprogram på romani chib. Arbetet utgick ifrån fyra redan befintliga webbprogram som myndigheten har inspelade på svenska. Programmen handlar om inskrivning på Arbetsförmedlingen, hur ansökningshandlingar för att söka arbete skrivs samt om framgångsfaktorer vid jobbintervjuer. Inspelningarna påbörjades under slutet av 2021.

Myndigheten beslutade att ytterligare öka likvärdigheten i sin serviceskyldighet. På samma sätt som för talande av finska, meänkieli och samiska erbjuds numera service på romani chib vid muntlig och skriftlig kontakt med myndigheten. Samma service erbjuds även på Jiddisch.

Webbutbildningen *Jämlikhet för romer på arbetsmarknaden* uppdaterades och ingår i grundutbildningen som en obligatorisk självstudie för en stor del av myndighetens nyanställda arbetsförmedlare. För en ökad kompetensspridning om målgruppen till alla som möter myndighetens kunder tillgängliggjordes utbildningen även för medarbetare på Statens servicecenter och för de leverantörer som arbetar på uppdrag av myndigheten samt andra externa aktörer.

Nya rutiner för samråd med de nationella minoriteterna tillämpades. Dessa innefattar en struktur där Arbetsförmedlingen, till skillnad från tidigare, samråder som enskild myndighet med respektive nationell minoritet. Förändringarna bidrog till att göra samråden mer effektiva och mer ändamålsenliga än tidigare år, när flera myndigheter genomförde samråden tillsammans. Ett större fokus kunde läggas på de frågor som rör romernas behov i relation till specifikt Arbetsförmedlingen.

2 Redogörelse för verksamhetsår 2022

Detta kapitel beskriver det arbete som Arbetsförmedlingen har bedrivit under 2022 inom ramen för uppdraget samt redogör kort för pågående arbete och initiativ med beröringspunkter till uppdraget om romsk inkludering.

2.1 Uppföljning av målgruppen

Arbetsförmedlingen ser utmaningar med att utveckla ett uppföljningssystem för målgruppen, som står skrivet i uppdraget. Myndigheten varken kan eller ska följa upp en grupp tillhörighet baserad på etnicitet via arbetssökanderegister. Detta innebär också att man inte kan veta hur många som är inskrivna på myndigheten med romsk bakgrund.

Arbetsförmedlingen ser över uppföljningsmöjligheter och har börjat undersöka olika vägar för uppföljning utifrån de förutsättningar som finns. För att uppnå en effektiv uppföljning med en bred målgruppsrepresentation har en av dessa varit att genomföra uppföljning via Arbetsförmedlingens befintliga kundenkäter vilka syftar till att få bättre insikter över kundupplevelsen och mäta kundnöjdhet. Det har dock visat sig vara svårt att ta fram rättssäkra och effektiva metoder där man via enkätsvar

kan urskilja målgruppen från andra respondenter samt få ett tillräckligt underlag för att kunna dra slutsatser som ger grund för åtgärder.

Myndigheten har tidigare under uppdragsperioden och även under föregående uppdrag genomfört kvalitativa undersökningar vilket har varit givande på flera sätt. Främst för att man får möjlighet till fördjupning och större förståelse för att de respondenter som vill delta ofta har god kunskap om den problematik som råder för flertalet inom målgruppen. Det finns dock en del utmaningar med dessa undersökningar. Den främsta är att myndigheten har begränsade möjligheter att nå ut till målgruppen. Respondenterna blir oftast personer som tillfrågats via de nätverk myndigheten har tillgång till, såsom romska föreningar och intresseorganisationer. Detta medför att man endast når deltagare från en viss del av målgruppen. Gemensamt för dem är att de ofta har stor insikt om romernas historia och den romska minoritetspolitiken samt att de ofta delar samma uppfattningar kring romers situation på arbetsmarknaden. Det finns därför en risk att myndigheten inte når romer som inte är lika aktiva inom den romska minoritetspolitiken och som kanske har andra synpunkter som således inte kommer myndigheten tillhanda.

Arbetsförmedlingens arbete med samråd och kunskapsspridning som beskrivs i de två nästkommande avsnitten har inslag av uppföljning inom ramen för uppdraget.

2.2 Samråd

Under 2022 bjöd myndigheten in till två samråd med representanter för den romska minoriteten. Det första tillfället ställdes in då endast en organisation tackade ja till mötet. Det andra samrådstillfället genomfördes och representanter från nio olika organisationer deltog. Uppslutningen var något större i jämförelse med 2021 års två samråd då två respektive fyra organisationer deltog. Att fler deltog är troligtvis ett resultat av att några fler organisationer lokaliserades och bjöds in samt för att påminnelser skickades inför samrådet. Dialogerna var bättre strukturerade än tidigare år då frågor från deltagarna inkom till Arbetsförmedlingen i förväg enligt myndighetens önskemål. Detta gav förutsättningar att förbereda en relevant dagordning och ett givande möte.

Dialogerna i samråden med den romska minoriteten blir delvis av uppföljande karaktär. Dels för att Arbetsförmedlingen ställer frågor till deltagarna om en del av de åtgärder som genomförts under uppdragsperioden för att ta del av deras återkoppling. Dels lyfter deltagarna relevanta händelser som kan bidra till utvecklingsåtgärder. Samråden bidrar på så sätt till att ge minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem samt myndigheten förutsättningar att utveckla åtgärder som motsvarar målgruppens behov. På samrådet framkom bland annat att man upplever att det finns en kunskapsbrist internt på Arbetsförmedlingen rörande de nationella minoriteterna och deras rättigheter samt Arbetsförmedlingens skyldigheter. Med anledning av detta är kompetenshöjande insatser internt, ett av fokusområdena för arbetet med uppdraget verksamhetsår 2023.

På samrådet diskuterades också romernas fortsatta utanförskap och exkluderande på arbetsmarknaden. Vidare lyfte deltagarna problematiken kring en ökad antiziganism som gör att många romer väljer att dölja sin identitet. De lyfte också oro kring att det finns avsaknad på handlingskraft och resurser hos delar av målgruppen, för att få ett arbete. På detta och i tidigare samråd har deltagare lyft rollen Brobyggare som en möjliggörare för ett ökat förtroende för myndigheten och för att lyckas med strategin för romsk inkludering. Brobyggarna besatt romsk språk- och kulturkompetens och fanns anställda på Arbetsförmedlingen under en begränsad tid och på ett antal orter.

En organisation som inte kunde delta vid samrådstillfället har kontaktat myndigheten i efterhand och lyft behov som identifierats hos unga romer som man ser som en särskilt utsatt grupp. Många unga romer har drömmar och vill utbilda sig men ser för många hinder och räds att i slutändan ändå inte få en plats på arbetsmarknaden. Många drar sig också från att ta stöd av Arbetsförmedlingen då man upplevt fördomar i kontakt med tjänstemän på olika myndigheter. Vidare lyfter organisationen att många romer blir föräldrar i tidig ålder och man ser en risk att utanförskapet, med allt vad det innebär, som dessa unga romer upplever går vidare i arv till deras barn och på så sätt lever vidare.

2.3 Kunskapsspridning

2.3.1 Information till målgruppen

Ett identifierat behov inom uppdraget har varit att göra relevant information från myndigheten mer tillgänglig för målgruppen. Behovet har bedömts uppnås bäst via muntlig information på minoritetsspråket romani chib.¹⁶ Eftersom Arbetsförmedlingen alltmer övergår till digital service och möten på distans har det varit angeläget att använda digitala servicekanaler för att möta behoven. Detta har resulterat i framtagandet av fyra webbprogram på romani chib. Arbetet med dessa påbörjades i slutet av 2021 och utgick ifrån fyra redan befintliga webbprogram som myndigheten har inspelade på svenska. De handlar om inskrivning på Arbetsförmedlingen, hur man skriver ansökningshandlingar för att söka arbete samt hur man lyckas med jobbintervjun. Webbprogrammen finns publicerade på Arbetsförmedlingens webbplats sedan mars 2022. Totala antalet visningar sedan publiceringen till och med 221213 är 3151 varav 2776 unika.

I och med att Arbetsförmedlingen i slutet av 2021 beslutade att erbjuda samma service vid muntlig och skriftlig kontakt på romani chib som myndigheten är skyldig att göra för användare av finska, meänkieli och samiska¹⁷ har information om detta publicerats på myndighetens webbplats. Arbetsförmedlingen har sedan publiceringen, inte haft en ökad efterfrågan av service på romani chib.

¹⁶ Arbetsförmedlingen (2021). Återrapport för regeringsuppdrag om romsk inkludering, dnr Af-2022/0004 9915.

¹⁷ Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

2.3.2 Kunskapsspridning inom myndigheten och till relevanta parter

Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget samordnar och följer upp hur Sveriges minoritetspolitik genomförs i landets kommuner, regioner och myndigheter. De har tillsammans tagit fram en ny utbildning; *Grundutbildning i minoritetslagstiftningen*. Utbildningen är ett sätt att möta de behov som finns och sprida kunskap om minoritetslagen och det ansvar som följer på bland annat statliga myndigheter. Utbildningen finns tillgänglig i Arbetsförmedlingens interna kompetensportal sedan oktober 2022. En nyhet om utbildningen lades på myndighetens intranät i samband med publiceringen.

Det fortsatt främsta verktyget för kunskapsspridning i verksamheten, om romer som nationell minoritet, är webbutbildningen *Jämlikhet för romer på arbetsmarknaden*. Utbildningen ingår i grundutbildningen som en obligatorisk självstudie för en stor del av myndighetens nyanställda arbetsförmedlare. Utbildningen tar bland annat upp de hinder som romer vittnar om rörande tillgången till arbetsmarknaden och beskriver vad det kan handla om. Den belyser också vad man kan göra i rollen som leverantör, arbetsgivare och anställd när man möter grupper som upplever diskriminering som en del av sin vardag.

Från år 2020 har Arbetsförmedlingens kundtorg succesivt flyttats över till Statens servicecenter vilket innebär att service till myndighetens kunder i stor utsträckning tillhandahålls av servicehandläggare på Statens servicecenter. Därför är utbildningen *Jämlikhet för romer på arbetsmarknaden* tillgänglig på Statens servicecenters kompetensportal för deras medarbetare att ta del av. Ungefär hälften av de totalt cirka 900 servicehandläggarna har genomfört utbildningen.

Leverantörer som arbetar på uppdrag av Arbetsförmedlingen träffar också en hög andel arbetssökande. Utbildningen finns därför, sedan december 2021, publicerad på Arbetsförmedlingens webbplats för leverantörer och andra intressenter att ta del av.

På flertalet enheter och sektioner ute i verksamheten finns så kallade likabehandlingsinspiratörer vars roll är att stötta cheferna i arbetet med att föra dialoger om likabehandlingsfrågor på arbetsplatsen. Utbildningen På lika villkor är framtagen för att rusta dem för rollen. Innehållet i utbildningen har fokus på attityder och bemötande och att motverka diskriminering. Förkunskapskrav för utbildningen är bland annat att webbutbildningen *Jämlikhet för romer på arbetsmarknaden* ska genomföras.

2.4 Andra uppdrag med beröringspunkter till romsk inkludering

Det finns flera pågående uppdrag och initiativ inom myndigheten som på olika sätt har beröringspunkter med uppdraget romsk inkludering. Några av dem redogörs kort för här.

2.4.1 Uppdrag att minska långtidsarbetslösheten och uppdrag att analysera behov hos långtidsarbetslösa

Eftersom minoriteten romer har framhållits som en av de grupper som står längst ifrån arbetsmarknaden i Sverige¹⁸ är det högst sannolikt att flertalet arbetssökande i målgruppen är eller riskerar att bli långtidsarbetslösa. I februari 2022 fick Arbetsförmedlingen ett särskilt uppdrag från regeringen med syfte att minska långtidsarbetslösheten.¹⁹ Det ska ske genom att förstärka stödet till personer som är långtidsarbetslösa, särskilt i områden med socioekonomiska utmaningar. Uppdraget ska redovisas årligen under uppdragsperioden, 2022-2025, med start den 15 mars 2023.

Arbetsförmedlingen har också fått i uppdrag att analysera behoven hos långtidsarbetslösa som står särskilt långt från arbetsmarknaden.²⁰ Resultatet från analysen ska återrapporteras till regeringen den 15 februari 2023.

2.4.2 Samverkan med SKR och Delegationen för unga och nyanlända till arbete

Ett nära samarbete med kommuner och andra aktörer är viktigt för att kunna möta behoven hos arbetssökande och arbetsgivare. Arbetsförmedlingen arbetar sedan 2022 utifrån en utvecklad struktur för samverkan. Strukturen utgår från att myndigheten ska initiera och samordna samverkan utifrån en samlad överenskommelse. Baserat på myndighetens regleringsbrev för 2022 har den tillsammans med Sveriges kommuner och regioner och Delegationen för unga och nyanlända till arbete, tagit fram en mall och handledning för hur en sådan överenskommelse ska utformas. I mallen nämns strategin för romsk inkludering som exempel på aktuell fråga att beakta.

2.4.3 Uppdrag att tillhandahålla likvärdigt stöd och likvärdig service i hela landet

I regleringsbrevet för 2022 har Arbetsförmedlingen haft i uppdrag att säkerställa ett likvärdigt stöd och en likvärdig service i hela landet vilket myndigheten har arbetat med på flera sätt.²¹ Dels genom att utveckla servicen på distans och de digitala tjänsterna för att öka tillgängligheten för fler arbetssökande, dels genom att stärka den lokala närvaron både via egna lokala kontor och i samarbete med Statens servicecenter och andra aktörer. Myndighetens tidigare uppföljningar av den romska minoriteten har visat att en stor del av målgruppen upplever ett behov av fysiska

¹⁸ CESCR-kommitténs slutsatser och rekommendationer om efterlevnaden av FN:s konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, E/C.12/SWE/CO/6, 2016

¹⁹ Regeringen 2022. Uppdrag till Arbetsförmedlingen att minska långtidsarbetslösheten, regeringsbeslut 2022-02-24, dnr Ku2020/01108/CSM.

²⁰ Regeringen 2022. Uppdrag till Arbetsförmedlingen att analysera och redovisa behov hos långtidsarbetslösa som står särskilt långt ifrån arbetsmarknaden, dnr A2022/00331

²¹ Arbetsförmedlingen (2022). Återrapport Likvärdigt stöd och likvärdig service i hela landet 2022-10-26, dnr Af-2022/0078 8364

möten framför digitala.²² Genom ovan beskrivna verksamhetsutveckling kan myndigheten ge stöd utifrån kundernas olika behov och förutsättningar.

2.4.4 Jämställdhetsintegrering

I uppdraget för romsk inkludering framgår att myndigheten ska stärka arbetet för att förbättra kvinnors möjligheter att ta del av myndighetens insatser. De informations och kommunikationsinsatser riktade till romer som Arbetsförmedlingen har genomfört under 2022 går inte att följa upp fördelat över kvinnor och män, då besök på myndighetens webbplats inte registreras utifrån besökarens kön. Vid samrådsmöten deltar både kvinnor och män som representanter för de romska intresseorganisationerna.

En fråga som har lyfts i samråden relaterat till jämställdhet och arbetsmarknad är hur Arbetsförmedlingen når romska kvinnor som saknar arbete och som inte är inskrivna på Arbetsförmedlingen. Det ingår inte i myndighetens uppdrag att bedriva uppsökande verksamhet, men under året har Arbetsförmedlingen fått ett myndighetsgemensamt (Jämställdhetsmyndigheten, Försäkringskassan, Socialstyrelsen, Migrationsverket och Länsstyrelsen Västernorrland) uppdrag kring utrikes födda kvinnors arbetsmarknadsetablering där även kvinnor som inte är inskrivna hos Arbetsförmedlingen ingår i uppdragets målgrupp.²³ Detta ska ske genom bland annat ökad kunskapsöverföringen och förbättrad samverkan mellan myndigheter och kommunala, regionala och civila aktörer. Planen ska redovisas den 31 mars 2023 och ska gälla för perioden 2023-2025 och innehålla förslag på rutiner och metoder för att stödja utrikesfödda kvinnors arbetsmarknadsinträde. De åtgärds paket som man identifierar behöver tas fram inom ramen för att öka utrikesföddas kvinnors inträde på arbetsmarknaden kan komma att gynna även de kvinnor som inte faller under kategorin utrikes född men ändå har liknande behov. Trots att romska kvinnor inom ramen för uppdraget romsk inkludering generellt inte tillhör målgruppen utrikes födda är det av myndighetens uppfattning att det finns flera beröringspunkter mellan målgruppernas behov av stöd för att närma sig arbetsmarknaden.

En allmän inriktning på Arbetsförmedlingens arbete med jämställdhetsintegrering för perioden 2022-2025²⁴ är att arbetssökande kvinnor och män ska få likvärdig tillgång till de arbetsmarknadspolitiska stöden och på så sätt kan ges förbättrade förutsättningar till arbete och egen försörjning i samma utsträckning. Det betyder att ett jämställdhetsperspektiv ska finnas med i utformningen av verksamhetens planering, genomförande, uppföljning och utveckling på alla nivåer. Framför allt i

²² Arbetsförmedlingen (2021). Återrapport för regeringsuppdrag om romsk inkludering, dnr Af-2022/0004 9915.

²³ Regeringen (2022). Uppdrag till Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Migrationsverket och Socialstyrelsen att i samverkan ta fram en myndighetsgemensam plan för att öka utrikes födda kvinnors inträde på arbetsmarknaden, regeringsbeslut 2020-05-25, dnr Ku2019/02101/CSM.

²⁴ Arbetsförmedlingen (2021). Jämställdhetsintegrering på Arbetsförmedlingen 2022-2025, dnr Af 2021/0051 7044.

arbetet med subventionerade anställningar, matchningstjänster och arbetsmarknadsutbildningar.

2.4.5 Agenda 2030 och Arbetsförmedlingens hållbarhetsarbete

Arbetsförmedlingen har beslutat att hållbarhet ska genomsyra verksamheten. De tre dimensionerna social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet är odelbara och måste beaktas i balans för att bidra till en god samhällsutveckling. Genom att i all verksamhet sträva efter att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt, bidrar myndigheten också till den globala hållbarhetsplanen Agenda 2030.²⁵

Arbetsförmedlingens största bidrag till Agendan är inom de åtta målområdena 4-God utbildning för alla, 5-Jämställdhet, 8-Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 10-Minskad ojämlikhet, 12-Hållbar produktion och konsumtion, 13-Bekämpa klimatförändringarna, 16-Fredliga och inkluderande samhällen, samt 17-Genomförande och globalt partnerskap. Arbetet med romsk inkludering innefattas av genomförandet av Mål 10 Minskad ojämlikhet samt relaterade målområden som rör den romska befolkningen i Sverige, till exempel jämställdhet, arbetsrätt och utbildningsfrågor.

Agenda 2030 är en komplex målstruktur med beroenden och kopplingar som gör att inget av de totalt 17 målen kan uppnås på bekostnad av något annat. På samma sätt kan arbetet med ett mål förstärka måluppfyllelsen av något annat.

3 Fortsatt arbete under verksamhetsåret 2023

Detta kapitel beskriver Arbetsförmedlingens planering för uppdragsperiodens sista verksamhetsår 2023. Myndigheten kommer att fokusera arbetet på vidare utveckling av samråden, uppföljning, samt kompetensstärkande insatser. Ett jämställdhetsperspektiv kommer beaktas i samtliga åtgärder.

3.1 Samråd

Arbetsförmedlingen kommer att fortsätta, i enlighet med minoritetslagen, att bjuda in organisationer för nationella minoriteter till samråd kring frågor som berör dem samt kommer kontinuerligt utveckla samråden tillsammans med deltagarna så de blir så effektiva och givande som möjligt.

3.2 Uppföljning

Arbetsförmedlingen planerar att fortsätta pågående utredningsarbete rörande uppföljning inom ramen för uppdraget med avsikten att ta fram en uppföljningsmodell. Fokus för uppföljningen är att svara på hur utvecklingen går i

²⁵ United Nations Development Programme. [Globala målen- För hållbar utveckling](#).

förhållande till målen med regeringens strategi för romsk inkludering avseende arbete.²⁶

3.3 Kompetensstärkande insatser

Under samrådet med den romska minoriteten såväl som i samrådet med den sverigefinska minoriteten framkom att man upplever att det finns en kunskapsbrist internt på Arbetsförmedlingen rörande de nationella minoriteterna och deras rättigheter samt Arbetsförmedlingens skyldigheter. Med anledning av det och för att i enlighet med uppdraget säkerställa att det i myndigheten finns för verksamheten nödvändiga kunskaper om romer som nationell minoritet, kommer myndigheten att genomföra ytterligare kompetensstärkande insatser. Förhoppningen är att en sådan satsning också ska ge ökat intresse för att samverka kring dessa frågor på lokal nivå.

²⁶ Regeringen (2012) En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032. Skr. 2011/12:56.